

У падарунак — юбілей

Сталічная «Пушкінка» на варце культуры 120 гадоў

«Лічбавае» пакаленне перастала хадзіць у кніжніцу? Глупства. У Мінскую абласную бібліятэку імя А. С. Пушкіна ідуць патокам. Бачыла на свае вочы. Адна з найстарэйшых і найбуйнейшых бібліятэк сталіцы, якая заўтра, 25 снежня, адзначыць 120-гадовы юбілей, валодае незвычайнай атмасферай: добрачытлівае, адкрытае, шчырае. Сюды едуць, як расказваюць бібліятэкары, нават з аддаленых раёнаў, напрыклад з Сухарава. Што і казаць, сучаснасць усё вастраей вымагае кантакту жывога: інтэрнэт стварае толькі ілюзію зносін, у сапраўднасці ж сам-насам са смартфонам чалавек дзічэе. Вось чаму сёння на першы план выходзіць зусім не новая функцыя бібліятэкі — зносіны, камунікацыя. І ў Мінскай абласной бібліятэцы атмасфера для гэтага суперспрыяльная: чуйны персанал, сцены з гісторыяй, асалода чытанія з настроем. Мяркую на сабе і па прыемнай душэўнай размове, якая склалася з двума бібліятэкаркамі Аленай Філіпчык і Зояй Елістратавай. Гэта дало глебу для асэнсавання значнасці 120-гадовага шляху кніжніцы.

— Мінскую абласную бібліятэку называюць міні-нацыяналкай: у нас ёсць рэдкія выданні, доўга захоўваецца перыёдыка, мы з усёй вобласці збіраем абавязковыя экзэмпляры. А дзякуючы МБА (міжбібліятэчны абанемент) супрацоўнічаем і з прэзідэнцкай, і з нацыянальнай бібліятэкамі, — адзначае загадчык сектара рэгістрацыі Мінскай абласной бібліятэкі імя А. С. Пушкіна Алена Філіпчык. — У нашай бібліятэцы захавалася атмасфера зносін, таму мы чытачоў не губляем.

— Нацыянальная бібліятэка вялікая, туды прыходзіш як у музей. У нас жа спакайней, але не менш прадуктыўна, — далучаецца калега Зоя Елістратава. — Чытачы шануюць багаты фонд абанемента і кваліфікаваных бібліятэкараў, якія шмат ведаюць, могуць паракамендаваць, бо ў каталогу не заўсёды зможаш выбраць сам і зразумець, што падыходзіць.

Пушкінская бібліятэка вельмі актыўная, ёй не трэба перажываць за колькасць чытачоў, пераканана Зоя Елістратава: «Канечне, сёння часы іншыя: калі раней у чытальных залах было па 500 чалавек у дзень, то цяпер у разы менш, але ўсё роўна ідуць. Вось, напрыклад, адзін наш пастаянны чытач пажылога ўзросту ідзе да нас пашком туды і назад, а яшчэ любіць нас развеселяць».

Усе магчымыя сродкі ў кніжніцы размяркоўваюць на папаўненне фонду. «Апошнім часам мы сталі папаўняць беларускай літаратурай, у асноўным белетрыстыкай. Нашы аўтары працуюць не дзеля грошай, а па натхненні, таму літаратура высокага ўзроўню, — лічыць Алена Філіпчык. — І выдавецтвы нашы выпускаюць літаратуру больш якасную, чым руская белетрыстыка. Запатрабавана сучасная руская, беларуская і амерыканская проза. У сучасных любоўных раманах і дэтэктывах

цяпер не толькі хтосьці кагосьці забівае і потым гэта расследуюць, а ўпор на псіхалогію. У любоўных раманах менш эратычных сцэн, а больш інтэлектуальных разважанняў, як у псіхалагічных трылерах».

Нядаўна ў Мінскай абласной бібліятэцы імя А. С. Пушкіна правялі вэбінар «Інавацыі ў бібліятэчнай рабоце». Увагу надалі стварэнню і спосабам размяшчэння электронных выставак, абмеркавалі таксама магчымасці QR-кодаў у рабоце бібліятэкараў. Бясспрэчна, трэба ісці ў нагу з часам. Як узяць папулярнасць кніжніцы? «У іншых краінах бібліятэкі запрашаюць розныя арганізацыі, каб яны ў іх сценах ладзілі сустрэчы, — гаворыць Алена Філіпчык. — Напрыклад, дэпутат збірае свой электарат на базе бібліятэкі, і адтуль набіраюцца чытачы. У нас, дарэчы, тут, у мастацкай галерэі, праводзяцца выбары. І калі людзі прыходзяць галасаваць, завітваюць у кніжніцу і так становяцца нашымі чытачамі».

Калі разглядаць вопыт замежных бібліятэк, заўважае Алена, то там супрацоўнікаў менш, затое больш валанцёраў. Ці не варта і нам так перабудаваць работу кніжніцы, каб яна зайграла новымі фарбамі?

Алена Філіпчык працуе бібліятэкарам ужо амаль 16 гадоў. Вырасла яна ў кніжніцы: мама таксама бібліятэкар. Таму з «папяровымі» сябрамі Алена на «ты»: «Разумеецца, ёсць хвароба на кнігі — не ведаю, як яе назваць, але калі атрымліваеш навінкі, хочацца перачытаць усё. Мне муж аднойчы сказаў: «Не кожны можа сабе дазволіць жонку-бібліятэкара». Ён скардзіцца, што ў мяне дома ўжо філіял Мінскай абласной, і дзівіцца, калі я ўсё перачытаю. Я люблю сваю прафесію».

Менавіта на такіх адданных, апантаных спецыялістах трымаецца прэстыж установы. На карысць Мінскай абласной бібліятэкі рупілася шмат таленавітых асоб. Сто дваццаць гадоў таму першымі тут працавалі старшыня Таварыства аматараў прыгожых мастацтваў Аляксандр Аляксандраў, выконваючая абавязкі бібліятэкара Вера Паплаўская.

Меў дачыненне да гісторыі кніжніцы Леў Талстой. Было прапанавана абраць яго ганаровым членам Мінскай публічнай бібліятэкі. Гэтае званне ён прыняў. У адказе на вітальную тэлеграму значылася: «Удзячны членам Мінскай гарадской грамадскай бібліятэкі за абранне мяне ганаровым членам».

Звязаны з публічнай бібліятэкай імя А. С. Пушкіна Максім Багдановіч. У 1916—1917 гг. ён быў пастаянным чытачом кніжніцы. Змітрок Бядуля пра жыццё паэта ў Мінску ў сваіх успамінах пісаў: «Нягледзячы на слабое здароўе, М. Багдановіч прыняў службу ў земстве, дзе надта шмат працаваў. У вольны ад службы час ён або сядзеў у Пушкінскай бібліятэцы, або дома і займаўся літаратурнай працай».

З пачатку дзейнасці — 1900 г. — кнігамі Мінскай гарадской публічнай бібліятэкі імя А. С. Пушкіна можна было карыстацца за плату. Падпісчыкі бібліятэкі ўносілі

залог у памеры 3 рублёў, месячны абанемент каштаваў 30 капеек за атрыманне кніг на дом, 20 капеек за чытанне ў бібліятэцы, 3 капейкі бралі за кожнае яе наведванне. Бясплатным доступ у бібліятэку стаў толькі з 1918 года. Шмат змянілася з тых часоў, але пастаянным заставалася служэнне кнізе. У 1944 годзе дырэктарам бібліятэкі быў Б. В. Вайнберг, у 1960-х — А. С. Антонаў, у 1965-м — М. Р. Розум. Будаўніцтву і арганізацыі новай «Пушкінка» нямала сіл аддалі дырэктары Надзея Балукіна, у 1975—1978 гг. — Ніна Куцэнка, у 1978—1994 — Тамара Рошчынская, з 1995-га — Наталля Чуева, з 2015-га — Аксана Кніжнікава, якая працягвае справу сваіх папярэднікаў і па сёння. З азартам, натхненнем і, вядома, творчым падыходам. Вось, напрыклад, гэтымі днямі бібліятэка прапануе прыняць удзел у акцыі «Утульныя кнігі для зімовага настрою». Для гэтага да 30 снежня трэба падзяліцца ў сабе на старонцы фотаводгукам пра кнігі, якія вы раіце чытаць на калядныя і навагоднія святы. Публікацыі павінны суправаджацца спецыяльнымі хэштэгамі. Удзельнікамі могуць стаць карыстальнікі і калектывы бібліятэкі. Усе, хто прыме ўдзел, будуць адзначаны падзякамі (падрабязнасці — на сайце кніжніцы).

Навагодніх свят заўсёды чакаеш з нецярпеннем, а калі яны яшчэ зіхацяць юбілеем, ды такім маштабным, азнаменаваным больш чым векавой насычанай дзейнасцю, з'яўляецца акрыленне на новыя здзяйсненні і дасягненні.

Паважаныя супрацоўнікі Мінскай абласной бібліятэкі імя А. С. Пушкіна! Прыміце шчырыя віншаванні з 120-гадовым юбілеем вашай установы! Хай гэтая дата стане незабыўнай, а кніга і надалей будзе спадарожнікам, сябрам, пуцяводнай зоркай, якая скіроўвае да мары! І ўсіх бібліятэкараў з надыходзячымі Новым годам і Калядамі! Здароўя, поспехаў, цікавых кніг і ўдзячных чытачоў!

Наталля СВЯТЛОВА

Сакрэт ідэальнага свята

Новы год... Чароўнае, яркае і шумнае свята з падарункамі, сюрпрызамі, калі несумненна выконваюцца пажаданні, мары і надзеі! Яго сустракаюць дома з блізкімі і сябрамі, а на працы — з калегамі. Цікава і краэтыўна падрыхтаваліся да свята і бібліятэкары Гродзенскага раёна.

На маляўнічых паліцах у бібліятэках размясціліся кнігі пра зіму, Раство і Новы год, перагортваючы старонкі якіх чытачы даведваюцца аб народных зімовых прыкметах, пазнаёмяцца з каляднымі і навагоднімі традыцыямі. Таксама на выстаўках прадстаўлены любімыя зімовыя і навагоднія казкі, апавяданні для любога ўзросту, чытанне якіх дапаможа зрабіць зімовыя канікулы для дзяцей незабыўнымі, а дарослыя змогуць знайсці інфармацыю аб сакрэтах ідэальнага навагодняга свята — вясёлага, смачнага і яркага.

Напярэдадні Новага года для чытачоў Скідзельскай гарадской бібліятэкі сямейнага чытанія аформлена выстаўка-вернісаж «У чаканні цудаў» з падраздзеламі «Раства чароўныя імгненні», «Навагоднія агні запрашаюць у казку», «Навагодні карнавал», «Святочнае меню», «Цуды сваімі рукамі», «Паэтычная старонка». Выстаўка-вернісаж дапаможа стварыць навагодні настрой і весела сустрэць Новы год, а прадстаўленыя кнігі і часопісы

падкажуць цікавыя ідэі навагодніх падарункаў і смачныя рэцэпты страў да навагодняга стала.

Акунцуца ў чароўную атмасферу свята дапаможа незвычайная дэкарыраваная арт-сцяна з навагоднімі паштоўкамі «А што збіраецца вы?» у Гожскай сельскай бібліятэцы. Сустракае юных чытачоў у бібліятэцы Вясель Снегавік з кніг, які і пазнаёміць гасцей з выстаўкай «Віншаванні з мінулага». Тут сабрана падборка навагодніх рэтрапаштовак пачатку XX стагоддзя. Яны, вядома, даволі простыя і наіўныя, але ў іх непасрэднасці таксама ёсць свая адметнасць.

Выставачныя навагоднія экспазіцыі пацешаць вока наведвальнікаў і ў Квасоўскай сельскай бібліятэцы, дзе аформлена выстаўка-інсталяцыя «Святло каляднай зоркі» пра традыцыі Каляд, выстаўка-апавяданне «Гісторыя каляднай паштоўкі» з падраздзеламі «Гісторыя каляднай паштоўкі царскай Расіі», «Гісторыя беларускай каляднай паштоўкі» і «Гісторыя замежнай каляднай паштоўкі». Дзіцячая кніжная выстаўка «Чараўніцтва Новага года» навучыць маленькім сакрэтам вялікага шчасця ў вашым доме. А наведваюшы «Пошту Дзеда Мароза», кожны жадаючы зможа напісаць яму ліст.

У Луцкаўлянскай сельскай бібліятэцы аформлена тэматычная выстаўка «Снежная-нянежная» і працуе

навагодняя рэтрапошта з выстаўкай «Віншаванні мінулых гадоў».

Адэльская сельская бібліятэка запрашае чытачоў на маляўнічую тэматычную выстаўку-інсталяцыю «Зімовыя гісторыі» з падраздзеламі «Нараджэнне Хрыстова», «Навагодняя казка». На выстаўцы «Майстэрня Дзеда Мароза» наведвальнікі бібліятэкі змогуць не толькі даведацца аб асновах ўпрыгожвання вокнаў да святаў выцінанкамі, але і набыць шаблоны ўпрыгожванняў.

Як весела правесці свята ў коле сяброў і сям'і з дапамогай пацешных гульніў,

конкурсаў і віктарын, раскажа літаратурная паліца «Навагоднія забаўкі» ў Пуцкоўскай бібліятэцы.

У Абухаўскай бібліятэцы да навагодніх і калядных свят падрыхтавана кніжная выстаўка «Разам з кнігай у Новы год» з раздзеламі «Нараджэнне чароўныя імгненні», «Самая лепшая навагодняя казка», якія дапамогуць прасякнуцца духам чароўных зімовых дзён.

А жыхарам аддаленых вёсак Гродзенскага раёна навагодні настрой гэтымі днямі падорыць класічны дуэт казачных персанажаў Дзеда Мароза і Снягуркі і супрацоўнікі сектара пазастацыянарнага абслугоўвання інфармацыйна-бібліятэчнага аддзела. Бібліятэка на колах, якая ўжо многія гады курсіруе па наваколлі, напярэдадні свята падрыхтавала сваім чытачам сюрпрызы. Цяпер у навагоднім фургоце, акрамя кніг, яшчэ і Дзед Мароз з баянам, ну і, вядома, Снягурка з падарункамі. Работнікі бібліятэкі раіць правесці навагодні і калядныя канікулы з цікавай кнігай. Паважаныя чытачы! Наведваючы бібліятэкі, абавязкова азірніцеся вакол: тут атмасферу свята ствараюць навагоднія выстаўкі.

Прыходзьце, глядзіце, чытайце, цікаўцеся!

Наталля РАМАНОВІЧ, вядучы метадыст Гродзенскага раённага культурна-турыстычнага цэнтра